

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Utbildning i familjeterapi, steg 1, 60 hp

Psychotherapy training program, family therapy approach, 60 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2009.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT09 , VT10

Kurskod	9C7000
Kursens benämning	Utbildning i familjeterapi, steg 1
Hp	60 hp
Utbildningsform	Uppdragsutbildning (högskolepoäng)
Huvudområde	Psykoterapi
Nivå	GX - Grundnivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för lärande, informatik, management och etik
Beslutande organ	Styrelsen för utbildning
Datum för fastställande	2009-08-31
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2009

Särskild behörighet

Grundläggande utbildning inom vård och behandling, samt erfarenheter av behandlande arbetsuppgifter. Den studerande skall ha möjlighet att arbeta med familjer under utbildningstiden.

Mål

Kurserna syftar till att ge studenterna en grundläggande psykoterapiutbildning med inriktning på familjeterapi/systemteori men även kunskap om psykodynamisk och kognitiv teori. Målet är att deltagarna under handledning skall kunna bedriva psykoterapeutiskt arbete med familjer, anhöriga och nätverk. Kurs A. Grundläggande systemteoretiska perspektiv, systemanalys och familjediagnostik. 7,5 poäng. Basic system theory, system analysis and family diagnosis Studenten skall efter genomgången delkurs ha grundläggande kunskap om systemteoretiska perspektiv och kunna applicera dessa perspektiv på en fallbeskrivning. Kurs B Utvecklingspsykologi, grupp- och individualterapeutiska teorier. 12 poäng Developmental psychology, theories on group and individual therapy Studenten skall efter genomgången delkurs ha grundläggande kunskaper om centrala begrepp och deras innebörd. Kurs C Dysfunktionella familjesystem och psykopatologi. 4,5 poäng. Dysfunctional family systems and psychopathology Studenten skall efter genomgången delkurs äga kännedom om samt kunna reflektera över skillnader mellan patogena och salutogena perspektiv. Kurs D Familjeterapeutisk teori och metod. 21 poäng. Family therapy, theory and method Studenten skall efter genomgången delkurs ha: - fördjupad kunskap om familjeterapeutiska teorier - utvecklat grundläggande kompetens inom

familjeterapeutiskt behandlings- och förändringsarbete - utvecklat grundläggande kompetens vad gäller professionellt förhållningssätt i arbete med par och familjer Kurs E Behandlingsvärdering och uppsats. 7,5 poäng Treatment evaluation and examination paper Studenten skall efter genomgången delkurs ha: - kännedom om olika forskningsmetoder - förmåga att genomföra och presentera en begränsad litteraturstudie eller behandlingsutvärdering - förmåga att kritiskt granska vetenskapliga rapporter Kurs FHandledning. 7,5 poäng. Supervision Studenten skall efter genomgången handledning ha: - arbetat med minst en familj, ett par samt en individ utifrån ett systemteoretiskt synsätt - genomfört behandlingsarbeten i enlighet med vedertagna krav på metod och etik

Innehåll

Kurs A Grundläggande systemteoretiska perspektiv, systemanalys och familjediagnostik. 7,5 poäng. Kursen omfattar: - en översiktlig genomgång av generell systemteori samt av familjeterapeutiska skolbildningar och nätverksarbete - en inblick i familjebeskrivande begrepp, familjemönster samt familjediagnostiska instrument - att studenten i sin handledningsgrupp arbetar med familjerekonstruktion av egen familj Kurs B Utvecklingspsykologi, grupp- och individualterapeutiska teorier. 12 poäng. Kursen omfattar: - en introduktion i utvecklingspsykologi, grupp- och organisationspsykologi - grunderna för psykodynamisk teori och kognitiv teori Kurs C Dysfunktionella familjesystem och psykopatologi. 4,5 poäng. Kursen omfattar: - en genomgång av psykopatologi och dysfunktionella familjesystem - reflexioner kring begreppen patogenes och salutogenes Kurs D Familjeterapeutisk teori och metod. 21 poäng. Kursen omfattar: - en omfattande genomgång av de tidiga familjeterapeutiska metoderna såsom kommunikativa, strukturella och strategiska metoder - en utveckling av de senare lösningsfokuserade, språkssystemiska och postmoderna metoderna - genomgång av kognitiv familjeterapi, familjeterapi i relation till missbruk samt familjeterapi med barn - det specifika med parterapi. Kurs E: Behandlingsvärdering och uppsats. 7,5 poäng Kursen omfattar: - grundläggande vetenskapsteori - en skriftlig fördjupning inom ett självvalt intresseområde inom system/familjeterapi Kurs F: Handledning. 7,5 poäng. 120 timmar grupphandledning för det egna arbetet med (minst) en familj, ett par och en individ. Handledningen kommer främst att inriktas på direkthandledning och videoinspelat material.

Grundläggande systemteoretiska perspektiv, systemanalys..., 7.5 hp

Betygsskala: GU

Momentet innehåller bl a:

- en översiktlig genomgång av generell systemteori samt av familjeterapeutiska skolbildningar och nätverksarbete
- en inblick i familjebeskrivande begrepp, familjemönster samt familjediagnostiska instrument
- att studenten i sin handledningsgrupp arbetar med familjerekonstruktion av egen familj

Utvecklingspsykologi, grupp- och individualterapeutiska..., 12.0 hp

Betygsskala: GU

Momentet omfattar bl a:

- en introduktion i utvecklingspsykologi, grupp- och organisationspsykologi
- grunderna för psykodynamisk teori och kognitiv teori

Dysfunktionella familjesystem och psykopatologi, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Momentet omfattar bl a:

- en genomgång av psykopatologi och dysfunktionella familjesystem
- reflexioner kring begreppen patogenes och salutogenes

Familjeterapeutisk teori och metod, 21.0 hp

Betygsskala: GU

Momentet omfattar bl a:

- en omfattande genomgång av de tidiga familjeterapeutiska metoderna såsom kommunikativa, strukturella och strategiska metoder
- en utveckling av de senare lösningsfokuserade, språkssystemiska och postmoderna metoderna
- genomgång av kognitiv familjeterapi, familjeterapi i relation till missbruk samt familjeterapi med barn
- det specifika med parterapi.

Behandlingsvärdering och uppsats, 7.5 hp

Betygsskala: GU

Momentet omfattar bl a:

- grundläggande vetenskapsteori
- en skriftlig fördjupning inom ett självvalt intresseområde inom system/familjeterapi

Handledning, 7.5 hp

Betygsskala: GU

120 timmar grupphandledning för det egna arbetet med (minst) en familj, ett par och en individ. Handledningen kommer främst att inriktas på direkthandledning och videoinspelat material.

Arbetsformer

Formerna kommer att variera mellan olika delkurser. Samtliga delkurser utom F innehåller föreläsningar, litteraturseminarier, egna litteraturstudier, gruppövningar och individuella moment. Delkurs F utformas som handledningsgrupper. Egen terapi genomföres på den studerande eget initiativ och skall omfatta 50 timmar individuell psykoterapi eller 120 timmar gruppterapi. Terapeuten skall vara legitimerad psykoterapeut. Tidigare psykoterapi kan efter prövning ekvivaleras.

Examination

Examination sker efter varje delkurs. Examinationerna är såväl skriftliga som muntliga och utföres individuellt och i olika gruppkonstellationer. Handledning examineras av handledaren. Egen terapi intygas av psykoterapeuten. Vid underkänd examination ges i första hand möjlighet till komplettering och i andra hand omtentamen.

Övriga föreskrifter

All undervisning är obligatorisk, såvida inget annat överenskommes med examinator. Om 20% frånvaro överskrids gäller i första hand kompensationsuppgifter, vanligen skriftliga, inom det område/delkurs man har missat. Studerande med godkänt resultat på kursen, Grundläggande psykoterapiutbildning med familjeterapeutisk inriktning, 60 poäng, kan erhålla kursbevis.

Litteratur och övriga läromedel

Abrahamsson, Erik; Berglund, Gustaf

Psykoterapins förnyare : samtal om systemiskt förändringsarbete

Ringborg, Magnus

1. utg. : Stockholm : Mareld, 2007 - 225 s.

ISBN:9789188872791 LIBRIS-ID:10418184

[Sök i biblioteket](#)

Andersen, Tom

Reflekterande processer : samtal och samtal om samtalen

Weine, Bengt; Hopstadius, Kerstin

4., utök. uppl. / b översättning: Bengt Weine, Kerstin Hopstadius : Stockholm : Mareld, 2003 - 237 s.

ISBN:9188872386 LIBRIS-ID:8860759

[Sök i biblioteket](#)

Anderson, Harlene; Goolishian, Harold A.

Från påverkan till medverkan : språk- och meningsskapande system i samverkan : [terapi med språkssystemiskt synsätt]

Hopstadius, Kerstin

Stockholm : Mareld, 1992 - 150 s.

ISBN:91-971117-8-3 LIBRIS-ID:8383588

[Sök i biblioteket](#)

Anderson, Herlene

Samtal, språk och möjligheter

Mareld, 1999

Cullberg, Johan

Dynamisk psykiatri

Natur & Kultur, 2003

dElia, Giacomo

Kognitiv psykoterapi

2000

Familjeterapins grunder : ett interaktionistiskt perspektiv, baserat på system-, process- och kommunikationsteori

Lundsbye, Maths

3., rev. utg. : Stockholm : Natur och kultur, 2000 - 429, [1] s.

ISBN:91-27-08109-5 (inb.) LIBRIS-ID:7230407

[Sök i biblioteket](#)

Forsberg, Gunnar; Wallmark, Johan

Nätverksboken : om mötets möjligheter

2., [bearb. och utök.] uppl. : Stockholm : Liber, 2002 - [2], 352 s.

ISBN:91-47-05157-4 LIBRIS-ID:8845469

[Sök i biblioteket](#)

Havnesköld, Leif; Risholm Mothander, Pia

Utvecklingspsykologi : psykodynamisk teori i nya perspektiv

2., [helt omarb. och uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2002 - 437 s.

ISBN:91-47-04994-4 (inb.) LIBRIS-ID:8421794

[Sök i biblioteket](#)

Hårtveit, Håkon; Jensen, Per

Familjen plus en

Mareld, 2005